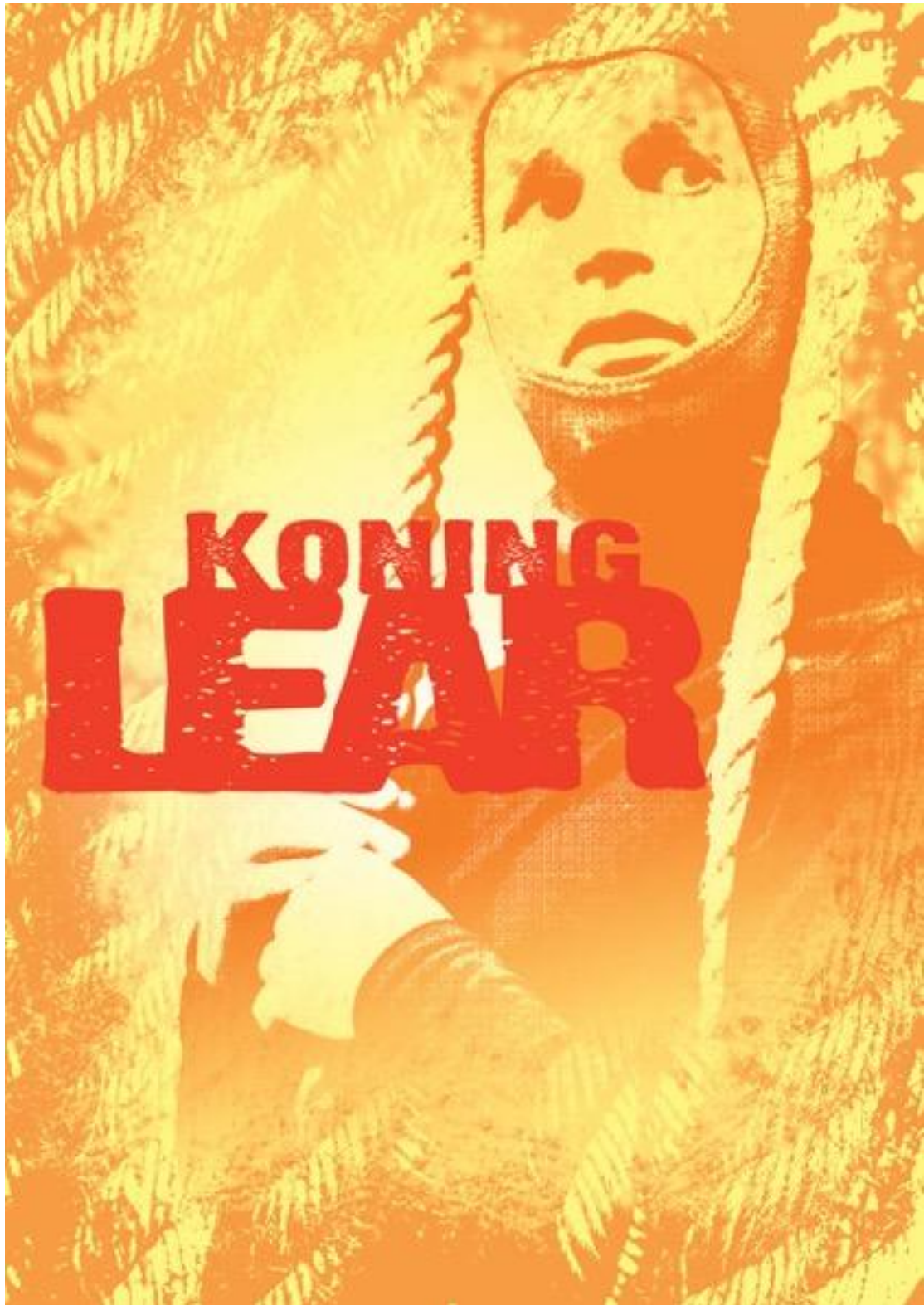

Lesbrief voor de voorstelling

Koning Lear door

Joris Lehr - Theatergroep Dolle Maandag

Inhoud

1. Over Shakespeare
2. Het verhaal
3. Thema: vergiffenis en verzoening
4. De speelstijl van theatergroep Dolle Maandag
5. De verteller
6. Vooraf
7. Vraaggesprek na de voorstelling
8. Zelf spelen

(Benodigheden voor de les, een dik touw)

1. Over Shakespeare:

William Shakespeare (23 april 1564 – 23 april 1616) was een Engels toneelschrijver, dichter en acteur.

Shakespeare wordt gezien als de grootste schrijver uit Engeland, niet alleen vanwege de kwaliteit van zijn werken, maar ook vanwege zijn enorme invloed op de Engelse taal, waarin nog steeds honderden woorden, uitdrukkingen en citaten aan hem zijn toe te schrijven. Hij schreef 154 sonnetten en een aantal langere gedichten en kan beschouwd worden als de eerste moderne toneelschrijver. Elk toneelstuk van Shakespeare is uniek. Zijn toneelwerk bestaat uit 38 tragedies, historische stukken en komedies over tijdloze, universele thema's die tot op de dag van vandaag gebruikt worden voor theaterbewerkingen, opera's, musicals en films. Een van de beroemdste adaptaties van het Romeo en Julia-verhaal is bijvoorbeeld *West Side Story* uit 1957, de musical van Leonard Bernstein met de sloppenwijken van New York als decor.

2. Kort het verhaal van Koning Lear

De oude koning Lear wil zijn rijk verdelen over zijn drie dochters. Zijn dochters Gonoril en Regan weten hun derde deel te verwerven met valse vleierij maar Lears jongste dochter Cordelia weigert dat. Lear is woedend op Cordelia en ontferft en verbant haar naar Frankrijk. Niet lang nadat Lear afstand heeft gedaan van de troon komt hij er achter dat Gonoril en Regan hem alles willen afnemen en in een verzorgingshuis willen plaatsen. Lear vlucht de hei op met zijn

nar en verliest langzaam zijn verstand. Als er een burgeroorlog dreigt door de ruziënde zussen Gonoril en Regan komt Cordelia met een Frans leger terug naar Engeland om Lear en het land te redden.

3. Thema: vergiffenis en verzoening

In het stuk zien we hoe, na veel conflicten en misverstanden, de liefde overwint. Koning Lear ziet zijn fouten in en Cordelia vergeeft hem.

4. De speelstijl van theatergroep Dolle Maandag

In de theatervoorstellingen van Dolle Maandag staat de verbeelding van de toeschouwer centraal. Dat betekent dat er geen uitgebreide decors of kostuums worden gebruikt maar eenvoudige voorwerpen. In koning Lear is dat een touw.

1 persoon vertelt het hele verhaal. In Koning Lear is Joris alle personages. Hij verkleedt zich niet tussendoor, maar door zijn stem te veranderen, het touw te gebruiken of net even anders te gaan staan of lopen, is het verhaal toch duidelijk te volgen en worden de kinderen helemaal meegenomen in het verhaal.

5. De Verteller

Joris Lehr maakt al 25 jaar theater. Hij studeerde in Brussel aan een internationale theaterschool en heeft al in veel landen gespeeld. Sinds 2010 maakt Joris solo voorstellingen. Geholpen door de Amerikaanse regisseur George Isherwood. Belangrijk voor deze voorstelling waren Joris' ervaringen bij de grote Italiaanse toneelschrijver, toneelspeler en nobelprijswinnaar Dario Fo in 2013 en 2014. Meer voorstellingen en trailers zijn te vinden op: www.dollemaandag.nl

6. VOORAF

Het is handig om de kinderen voor te bereiden op wat ze gaan zien. Soms gaan ze naar een andere school om samen met andere kinderen te gaan kijken.

Of de kinderen gaan naar een theater. Dan is het zeker goed om hier vooraf iets over te vertellen, te vragen. "Wie is er wel eens naar theater geweest? Wat heb je toen gezien?"

Vertel in het kort waar het verhaal over gaat.

- Wees max. 15 en min. 5 minuten voor aanvang aanwezig. Tenslotte kan het zijn dat er jassen opgehangen moeten worden, u de weg in een andere school moet zoeken enz.
- Zorg dat de kinderen vooraf naar de WC zijn geweest en vertel ook dat dat tijdens de voorstelling niet kan.
- Snoep en drinken horen niet tijdens de voorstelling.
- Praten is niet alleen vervelend voor de verteller, maar ook voor de kinderen die wel aandachtig zijn.
- Theater is geen TV of DVD, je kunt de verteller niet op pauze zetten en je kunt ook tussendoor niet even wat anders gaan doen.
- Als er ouders meegaan, overleg dat vooraf met de verteller of de ouders welkom zijn.

Ouders zitten niet bij de kinderen, maar achteraan. Mobiele telefoons zijn uit en de regels voor de kinderen gelden ook voor de ouders.

- Indien u foto's wilt maken, overleg het met de verteller.

Als de voorstelling is afgelopen wordt er geklapt om de verteller te bedanken.

De kinderen verlaten rustig, op aangeven van de leerkracht de zaal. In het theater is het verstandig te wachten tot het zaallicht aan is.

Controleer bij vertrek of er geen spullen zijn achtergebleven.

7. Gesprek na de voorstelling aan de hand van vragen

- Wat vond je van de voorstelling en waarom?
- Wat heb je gezien, kon je het verhaal volgen?
- Wie weet wie het verhaal vertelde?
- Wat wilde de Koning? (*Hij wilde dat zijn dochters aardige dingen over hem zeiden*)
- Wat zeiden de zussen Gonoril en Regan, en waarom. (*ze logen tegen hun vader om er zelf beter van te worden*)
- Wat ging er mis? (*Cordelia had er geen woorden voor*)
- Hoe is het toch goed gekomen? (*Cordelia heeft haar verwaarloosde vader gered*)

8. Zelf spelen

De acteur speelde steeds verschillende rollen. Waaraan kon je zien dat hij iemand anders was? (*Door houding, stem, en het gebruik van het touw.*)

Ruimte Speellokaal.

Opstelling

Verdeel de leerlingen over het speellokaal tijdens het repeteren van de oefeningen. Deel op het moment dat de leerlingen de scènes aan elkaar presenteren het speellokaal in een 'speelvlak' en een 'publieksgedeelte'.

Inleiding

Bespreek de voorstelling na met de leerlingen. De volgende vragen kunnen hierbij als leidraad dienen.

- Waar ging het verhaal ook alweer over?
- Wat vond je het leukste, spannendste, gekste, enzovoort?
- Wat vind je van de nar? En van de koning? Waarom?
- Zou jij zelf ook gehandeld hebben als de nar of als een van de andere personages uit het verhaal? Waarom?
- Op welke manieren zou je het touw nog meer kunnen gebruiken?

Kern

Laat de leerlingen in viertallen drie tableaux (groeps standbeelden) bedenken waarin ze hun eigen verhaal vertellen. Een tableau is als het ware een live foto uitgebeeld door de leerlingen.

Terwijl ze minstens vijf seconden per tableau stilstaan, beelden ze een situatie uit door middel van lichaamshouding, gezichtsexpressie en gebruik van het touw. Hierbij spelen de leerlingen ieder een andere rol, waardoor de rollen samen een scène vormen, laat elk tableau kort tot leven komen, en sta weer stil.

Doordat de leerlingen drie tableaux maken – een begintableau, een midden- en een eindtableau – vertellen ze een verhaal in een notendop.

Loop langs de verschillende groepjes om hen te helpen de tableaux zo duidelijk en spannend mogelijk vorm te geven. Aan het einde

presenteren de verschillende groepjes hun tableaux aan de overige leerlingen.

Afsluiting

Bespreek de tableaux na.

- Wat vond je een mooi verzonnen verhaal? Waarom?
- Welk verhaal was door middel van tableaux goed te volgen?
- Wat moet je doen om een tableau goed uit te beelden?

Veel spelplezier!